

GRUNI
გრიგოლ რობაქიძის უნივერსიტეტი
GRIGOL ROBAKIDZE UNIVERSITY

I scientific conference / I საერთაშორისო კონფერენცია

„Contemporary Issues of Sustainable Development” /
„მდგრადი განვითარების თანამედროვე საკითხები“

Abstract proceeding / მოხსენებათა აბსტრაქტები

Batumi / ბათუმი

2023

1st international conference

"Contemporary issues of sustainable development"

Time and place of the conference:

August 30, 2023, Batumi representation of Grigol Robakidze University
(Batumi, Makhinjauri, Tamar Mepe Street N60)

Scientific and organizational committee

Professor Vakhtang Charaia (Vice Rector of Grigol Robakidze University in scientific and research direction) - Chairman;

Professor Tengiz Taktakishvili (head of undergraduate programs of management and marketing at Grigol Robakidze University) - co-chairman;

Amiran Meskhishvili (head of Grigol Robakidze University's Batumi Representation)

Professor Mehdi Majidi (Libra Alliance - Founder);

Professor Vasil Kikutadze (Dean of the Faculty of Business and Engineering of Eastern European University);

Professor Davit Sikharulidze (Head of the Eastern European University Scientific Research and Development Department).

Organizing group

Gulo Turmanidze (Assistant head of Grigol Robakidze University Batumi Representation);

Lana Ebralidze (Deputy Dean of the School of Business and Management of Grigol Robakidze University).

© Grigol Robakidze University

ISBN 978-9941-8-5809-3

1-ლი საერთაშორისო კონფერენცია

„მდგრადი განვითარების თანამედროვე საკითხები“

კონფერენციის ჩატარების დრო და ადგილი:

2023 წლის 30 აგვისტო, გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის
ბათუმის წარმომადგენლობა
(ბათუმი, მახინჯაური, თამარ მეფის ქუჩა N60)

სამეცნიერო-საორგანიზაციო კომიტეტი

პროფესორი ვახტანგ ჭარაია (გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის
ვიცერექტორი სამეცნიერო-კვლევითი მიმართულებით) - თავმჯდომარე;

პროფესორი თენგიზ თაქთაქიშვილი (გრიგოლ რობაქიძის სახელობის
უნივერსიტეტის მენეჯმენტისა და მარკეტინგის საბაკალავრო პროგრამების
ხელმძღვანელი) - თანათავმჯდომარე;

ამირან მესხიშვილი (გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის ბათუმის
წარმომადგენლობის ხელმძღვანელი)

პროფესორი მეჰდი მაჯიდი (ლიბრა ალიანსი);

პროფესორი ვასილ კიკუტაძე (აღმოსავლეთ ევროპის უნივერსიტეტის ბიზნესისა
და ინჟინერიის ფაკულტეტის დეკანი);

პროფესორი დავით სიხარულიძე (აღმოსავლეთ ევროპის უნივერსიტეტის
სამეცნიერო კვლევებისა და განვითარების დეპარტამენტის უფროსი).

საორგანიზაციო ჯგუფი

გულო თურმანიძე (გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის ბათუმის
წარმომადგენლობის ხელმძღვანელის თანაშემწე);

ლანა ებრალიძე (გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის ბიზნესისა და
მართვის სკოლის დეკანის მოადგილე).

© გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტი

ISBN 978-9941-8-5809-3

Table of Contents / სარჩევი

Severin Hornung , Making Sustainability Critical: The Roles of Decommodification, Degrowth and Democracy/სევერინ ჰორნუნგი, მდგრადობის კრიტიკული ქცევა: დეკომოდფიკაციის, დეზრდისა და დემოკრატიის როლები	6
Vakhtang Charaia, David Sikharulidze, Mariam Lashkhi , Formal Shadow Banking in Georgia for the Sustainable Financial System/ვახტანგ ჭარაია, დავით სიხარულიძე, მარიამ ლაშხი, ფორმალური ჩრდილოვანი ბანკინგი საქართველოში მდგრადი ფინანსური სისტემისათვის	9
Tengiz Taktakishvili, Nino Sachaleli , The impact of green marketing on consumers' attitudes in the construction business in Georgia/თენგიზ თაქთაქიშვილი, ნინო საჩალელი, მწვანე მარკეტინგის გავლენა მომხმარებელთა დამოკიდებულებებზე სამშენებლო ბიზნესში საქართველოში	12
Tamar Akhaladze , Mycotoxins in animal feed/თამარ ახალაძე, მიკოტოქსინები ცხოველთა კვებაში	14
David Turmanidze , Trends related to the use of artificial intelligence in the labor market/დავით თურმანიძე, შრომის ბაზარზე ხელოვნური ინტელექტის გამოყენებასთან დაკავშირებული ტენდენციები.....	17
Gigla Gobechia, Maya Tungia , Feedback economics: New prospects for media business/გიგლა გობეჩია, მაია თუნგია, უკუკავშირის ეკონომიკა: მედიაბიზნესის ახალი პერსპექტივები	19
Salome Giorgadze , The essence and meaning of globalization according to Marshall McLuhan's theory/სალომე გიორგაძე, გლობალიზაციის არსი და მნიშვნელობა მარშალ მაკლუენის თეორიის მიხედვით	21
Giorgi Kazishvili, Zura Gogoladze, Giorgi Tsotniashvili , Customer-Oriented Sales Promotion in Chain Grocery Stores: Peculiarities, Challenges, Perspectives (On the Example of Gori)/ გიორგი ყაზიშვილი, ზურა გოგოლაძე, გიორგი ცოტნიაშვილი, მომხმარებელზე ორიენტირებული გაყიდვების ხელშეწყობა სასურსათო მაღაზიების ქსელში: თავისებურებები, გამოწვევები, პერსპექტივები (გორის მაგალითზე)	23
Salome Ioseliani , Pandemic period: positive or negative impact for financial institutions/სალომე იოსელიანი, პანდემიის პერიოდი: დადებითი თუ უარყოფითი გავლენა ფინანსური ინსტიტუტებისთვის.....	25
Irakli Abashidze , Online communication platforms in crisis and reputation management/ირაკლი აბაშიძე, ონლაინ საკომუნიკაციო პლატფორმები კრიზისისა და რეპუტაციის მართვაში	27
Maia Kobakhidze , For Some Aspects of Linguistic Characteristics of Language of Gender/მაია კობახიძე, გენდერული ენის ენობრივი მახასიათებლების ზოგიერთი ასპექტისთვის	29
Ramzi Abdullah Hassan , The Interdependence of Technology, Financial Inclusion and Development/რამზი აბდულა ჰასანი, ტექნოლოგიების ურთიერთდამოკიდებულება, ფინანსური ჩართულობა და განვითარება.....	30
Megi Surmanidze , Strategic management in contemporary business and strategy as a means of gaining competitive advantage/მეგი სურმანიძე, სტრატეგიული მენეჯმენტი თანამედროვე ბიზნესში და სტრატეგია როგორც კონკურენტული უპირატესობის მოპოვების საშუალება	31

Tamar Gamsakhurdia , Leveraging Fintech Solutions to Navigate Cash Flow Management Peculiarities in SMEs in Georgia/თამარ გამსახურდია, Fintech გადაწყვეტილებების გამოყენება საქართველოში მცირე და საშუალო ბიზნესში ფულადი სახსრების ნაკადების მართვის თავისებურებების გასამკლავებლად.....	33
Tinatini Zhorzholiani , New challenges after the banking crisis and Georgia/თინათინ ჟორჯოლიანი, ახალი გამოწვევები საბანკო კრიზისის შემდეგ და საქართველო.....	35
Ilari Kharanauli , Competing Contractual and Tort Claims in Medical Disputes/ილარი ხარანაული, სახელშეკრულებო და დელიქტურ მოთხოვნის საფუძველთა კონკურენცია სამედიცინო დავებში	37
Ketevan Vezirishvili-Nozadze, Elena Pantskhava , Utilization of alternative, renewable resources - a way to integrate Georgia with European energy systems/ქეთევან ვეზირიშვილი-ნოზაძე, ელენა ფანცხავა, ალტერნატიული, განახლებადი რესურსების გამოყენება - გზა საქართველოს ინტეგრაციის ევროპულ ენერგეტიკულ სისტემებთან.....	39
Lela Mikeladze , Sustainable development goals and objectives/ლელა მიქელაძე, მდგრადი განვითარების მიზნები და ამოცანები	41
Natia Tsiklauri, Mohammed Shafiuddin , World economic crisis and global challenges/ნათია წიკლაური, მოჰამედ შაფიუდინი, მსოფლიო ეკონომიკური კრიზისი და გლობალური გამოწვევები.....	43
Nestan Gambashidze , Important accents of liberal ideology and the beginning of the issue of women's emancipation/ნესტან ღამბაშიძე, ლიბერალური იდეოლოგიის მნიშვნელოვანი აქცენტები და ქალთა ემანსიპაციის დასაწყისი.....	44

Keynote speaker

Severin Hornung (University of Innsbruck, Department of Psychology)

Making Sustainability Critical: The Roles of Decommodification, Degrowth and Democracy

Abstract

This talk outlines critical and strong conceptions of ecological sustainability, going beyond conventional weaker versions of sustainable development and green economy. Starting point is the observation that efforts to decrease the self-destructive tendencies of global unsustainability, exemplified by failure to make substantial progress to meet transnationally agreed goals for sustainable development, have been largely rhetoric and ineffectual, threatening planetary ecosystems and the survival of human civilization. The presentation focuses on key insights from an extensive literature review, conducted within a project on social inequality and ecological unsustainability from a macro-psychological perspective. First, the background of critical sustainability approaches will be thematized. Based on classic social critique of the political economy, central features are rejection of the commodification of nature, challenging prevailing interest and power structures, and deconstruction of the unsustainable expansionist growth logic of capitalism. Secondly, the most developed radical wellbeing approach to sustainability will be discussed: Degrowth is defined as the planful or democratic downscaling of the societal metabolism, i.e., the throughput of the amount of energy and resources, while simultaneously improving the quality of life of the majority. Based on recent systematic reviews of degrowth policy proposals, major goals relate to reducing the environmental impact of human activities, redistributing wealth both within and between countries, and facilitating the transition from a materialistic to a convivial, participatory society. Degrowth proposals have been synthesized in terms of goals, objectives, and instruments relating to policy themes, such as food, culture and education, energy and environment, inequality, finance, production and consumption, tourism, trade, urban planning, and work. With regard to the latter, for instance, instruments include universal basic income, working time reductions, maximum income caps, and communal, non-profit cooperatives. Lastly, theoretical and empirical evidence for the democratic implementation of sustainability transformations is reviewed with regard to institutional, social, economic, epistemic, and technological dimensions. A recent empirical comparison of different types of democracies provides evidence that social-liberal democracies, which try to level out economic and social inequalities (e.g., access to healthcare, education, and public goods), are characterized by higher environmental commitments and performance than those with neoliberal and deliberative features. To summarize, theoretical basis of critical sustainability is the fundamental

incompatibility of growth-based economies, driven by competitive accumulation of capital demanding externalization of costs to maximize profits, with preservation and restoration of ecological systems. The degrowth solution advocates for qualitative changes in the economy towards a drastic reduction of unnecessary production and consumption and an increase of quality of life of the majority, including global redistribution of the excessively polarized wealth and income. The essential means to implement degrowth economics is democracy, which offers a countermodel to the inherently undemocratic dominance of the political-economic interests of wealthy elites and powerful international corporations. Social inequality and ecological unsustainability are interrelated and need to be addressed simultaneously through democratic transformations in the interest of the majority. In conclusion, the grand challenges threatening humanity's survival demand immediate and radical solutions. Radical means going to the root of problems, not treating symptoms while leaving the systems that perpetuate these problems intact.

Keywords: Radical sustainability transitions, socio-ecological grand challenges, critical sustainability, degrowth, democracy.

მთავარი მომხსენებელი

სევერინ ჰორნუნგი (ინსბრუკის უნივერსიტეტი, ფსიქოლოგიის დეპარტამენტი)

მდგრადობის კრიტიკული ქცევა: დეკომოდფიკაციის, დეზრდისა და დემოკრატიის როლები

აბსტრაქტი

მომხსენება ასახავს ეკოლოგიური მდგრადობის კრიტიკულ და ძლიერ კონცეფციებს, რაც სცილდება მდგრადი განვითარებისა და მწვანე ეკონომიკის ჩვეულებრივ სუსტ ვერსიებს. ამოსავალი წერტილი არის დაკვირვება, რომ გლობალური არამდგრადობის თვითგანადგურების ტენდენციების შემცირების მცდელობები, რაც გამოიხატება მდგრადი განვითარების ტრანსნაციონალურად შეთანხმებული მიზნების მისაღწევად, ძირითადად რიტორიკული და არაეფექტური იყო, რომელიც საფრთხეს უქმნის პლანეტურ ეკოსისტემებს და ადამიანის ცივილიზაციის გადარჩენას. პრეზენტაცია ფოკუსირებულია ძირითად შეხედულებებზე ვრცელი ლიტერატურის მიმოხილვიდან, რომელიც ჩატარდა პროექტის ფარგლებში სოციალური უთანასწორობისა და ეკოლოგიური არამდგრადობის შესახებ მაკროფსიქოლოგიური პერსპექტივიდან.

პირველ რიგში, იქმნება თემატური მდგრადობის კრიტიკული მიდგომების ფონი. პოლიტიკური ეკონომიკის კლასიკურ სოციალურ კრიტიკაზე დაფუძნებული ნიშნებია ბუნების უარყოფა, გაბატონებული ინტერესებისა და ძალაუფლების სტრუქტურების გაძლიერება და კაპიტალიზმის არამდგრადი ექსპანსიონისტური ზრდის ლოგიკის დეკონსტრუქცია. მეორე, განხილული იქნება მდგრადობის ყველაზე განვითარებული რადიკალური კეთილდღეობის მიდგომა: გაფართოება განისაზღვრება, როგორც საზოგადოების მეტაბოლიზმის გეგმიური ან დემოკრატიული შემცირება, ანუ ენერჯისა და რესურსების ოდენობის გამტარუნარიანობისა და ამავდროულად, უმრავლესობის ცხოვრების ხარისხის გაუმჯობესება. გაფართოების პოლიტიკის ბოლოდროინდელი სისტემური მიმოხილვის საფუძველზე, ძირითადი მიზნები ეხება ადამიანის საქმიანობის გარემოზე ზემოქმედების შემცირებას, სიმდიდრის გადანაწილებას როგორც ქვეყნებში, ისე ქვეყნებს შორის და ხელს უწყობს გადასვლას მატერიალისტურიდან მონაწილეობით საზოგადოებაზე. განვითარების თაობაზე წინადადებები სინთეზირებულია მიზნების, ამოცანების და ინსტრუმენტების თვალსაზრისით, რომლებიც დაკავშირებულია პოლიტიკის თემებთან, როგორცაა საკვები, კულტურა და განათლება, ენერჯეტიკა და გარემო, უთანასწორობა, ფინანსები, წარმოება და მოხმარება, ტურიზმი, ვაჭრობა, ურბანული დაგეგმარება და სამუშაო. ამ უკანასკნელთან დაკავშირებით, მაგალითად, ინსტრუმენტები მოიცავს უნივერსალურ საბაზისო შემოსავალს, სამუშაო დროის შემცირებას, შემოსავლის მაქსიმალურ ზღვარს და კომუნალურ, არაკომერციულ კოოპერატივებს. და ბოლოს, მდგრადობის ტრანსფორმაციების დემოკრატიული განხორციელების თეორიული და ემპირიული მტკიცებულებები განიხილება ინსტიტუციური, სოციალური, ეკონომიკური, ეპისტემური და ტექნოლოგიური განზომილებების გათვალისწინებით. სხვადასხვა ტიპის დემოკრატიების ბოლოდროინდელი ემპირიული შედარება იძლევა იმის მტკიცებულებას, რომ სოციალ-ლიბერალური დემოკრატიები, რომლებიც ცდილობენ აღმოფხვრან ეკონომიკური და სოციალური უთანასწორობა (მაგ., ჯანდაცვაზე, განათლებაზე და საზოგადოებრივ საქონელზე ხელმისაწვდომობა), ხასიათდება უფრო მაღალი ეკოლოგიური ვალდებულებებით და ეფექტურობით. შეჯამებისთვის, კრიტიკული მდგრადობის თეორიული საფუძველი არის ზრდაზე დაფუძნებული ეკონომიკის ფუნდამენტური შეუთავსებლობა, რომელიც გამოწვეულია კაპიტალის კონკურენტული დაგროვებით, რომელიც მოითხოვს ხარჯების ექსტერნალიზებას მოგების მაქსიმიზაციის მიზნით, ეკოლოგიური სისტემების შენარჩუნებითა და რესტავრაციით. გაფართოების გადაწყვეტა მხარს უჭერს ეკონომიკაში ხარისხობრივ ცვლილებებს არასაჭირო წარმოებისა და მოხმარების მკვეთრი შემცირებისკენ და უმრავლესობის ცხოვრების ხარისხის ამაღლებისკენ, ზედმეტად პოლარიზებული სიმდიდრისა და შემოსავლის გლობალური გადანაწილების ჩათვლით. განვითარების ეკონომიკის განხორციელების არსებითი საშუალებაა დემოკრატია, რომელიც გვთავაზობს მდიდარი ელიტებისა და ძლიერი

საერთაშორისო კორპორაციების პოლიტიკურ-ეკონომიკური ინტერესების არსებითად არადემოკრატიული დომინირების კონტრმოდელს. სოციალური უთანასწორობა და ეკოლოგიური არამდგრადობა ურთიერთკავშირშია და საჭიროა ერთდროულად გადაიჭრას დემოკრატიული გარდაქმნები უმრავლესობის ინტერესებიდან გამომდინარე. დასასრულს, დიდი გამოწვევები, რომლებიც საფრთხეს უქმნის კაცობრიობის გადარჩენას, მოითხოვს დაუყოვნებლივ და რადიკალურ გადაწყვეტილებებს. რადიკალური ნიშნავს პრობლემების ძირში წასვლას, სიმპტომების ნაცვლად მიზეზების მკურნალობას.

საკვანძო სიტყვები: მდგრადობის რადიკალური გადასვლები, დიდი სოციო-ეკოლოგიური გამოწვევები, კრიტიკული მდგრადობა, დეზრდა, დემოკრატია.

Keynote speaker

Vakhtang Charaia, Professor, Grigol Robakidze University

Vakhtang Charaia, Grigol Robakidze University

David Sikharulidze, East European University

Mariam Lashkhi, Grigol Robakidze University

Formal Shadow Banking in Georgia for the Sustainable Financial System

Abstract

The shadow banking sector, which refers to financial institutions and activities outside the traditional banking system, has grown in importance in recent years. According to the Financial Stability Board, the Non-Bank Financial Intermediation sector grew by 8.9% and its total assets became equal to \$239.3 trillion in 2021, reaching 49.2% of total global financial assets.

A study of the Georgian shadow banking system found that it is relatively small and does not pose a significant risk to financial stability (less than 2% of the total financial system). The study found that the share of non-bank financial institutions in the Georgian financial system and the maturity structure of their liabilities and claims are not currently a problem.

The study also found that there is a lack of granular and quality information for risk assessment. This is due to the fact that many shadow banking entities are not subject to the same level of regulation and oversight as traditional banks. As a result, it is difficult to fully understand

the risks posed by the shadow banking system. The paper has elaborated on a bunch of recommendations and here are some of them:

- Authorities should develop a monitoring framework or methodology specific to the Georgian shadow banking system to identify and assess risks on a regular and continuous basis.
- Information and data should be collected frequently enough to support effective risk-oriented monitoring. The relevant authorities should have the power to collect all necessary data and information, as well as the ability to define the regulatory perimeter for reporting.
- Regulators should frequently assess the effectiveness of their regulatory measures after implementation and adjust them as necessary in light of experience.
- Enhance risk data collection and analysis, particularly with respect to liquidity and maturity transformation, and leverage, so as to improve their ability to assess nonbanks' involvement in shadow banking...

The study concludes that further research is needed to better understand the shadow banking system in Georgia. This research should focus on the risks posed by individual shadow banking entities and their linkages to the financial system.

Key words: Shadow banking, Georgia, financial system, systemic risk

მთავარი მომხსენებელი

ვახტანგ ჭარაია, პროფესორი, გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტი

დავით სიხარულიძე, აღმოსავლეთ ევროპის უნივერსიტეტი

მარიამ ლაშხი, გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტი

ვახტანგ ჭარაია, გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტი

**ფორმალური ჩრდილოვანი ბანკინგი საქართველოში მდგრადი ფინანსური
სისტემისათვის**

აბსტრაქტი

ჩრდილოვანი საბანკო სექტორი, რომელიც კონკრეტულ საფინანსო ინსტიტუტებსა და მათ საქმიანობას მოიაზრებს ტრადიციული საბანკო სისტემის გარეთ, ბოლო წლებში მნიშვნელოვნად გაიზარდა. ფინანსური სტაბილურობის საბჭოს მონაცემებით,

არასაბანკო ფინანსური შუამავლების სექტორი 2021 წელს 8.9%-ით გაიზარდა და 239.3 ტრილიონ აშშ დოლარს გაუტოლდა, რაც მთლიანი გლობალური ფინანსური აქტივების 49.2%-ს შეადგენდა.

საქართველოს ჩრდილოვანი საბანკო სისტემის კვლევამ აჩვენა, რომ ის უმნიშვნელოა (მთლიანი ფინანსური სისტემის 2%-ზე ნაკლები) და არ წარმოადგენს სისტემურ რისკს ფინანსური სტაბილურობისთვის. კვლევამ აჩვენა, რომ საქართველოს ფინანსურ სისტემაში არასაბანკო ფინანსური ინსტიტუტების წილი და მათი ვალდებულებებისა და მოთხოვნების ვადიანობის სტრუქტურა ამჟამად გამოწვევას არ წარმოადგენს.

კვლევამ ასევე დაადგინა, რომ რისკების შეფასებისთვის საქართველოში დეტალური და ხარისხიანი ინფორმაციის ნაკლებობაა. ეს გამოწვეულია იმით, რომ სხვადასხვა ჩრდილოვანი საბანკო სუბიექტები არ ექვემდებარებიან იმავე დონის რეგულირებას და ზედამხედველობას, როგორც ტრადიციული ბანკები. შედეგად, რთულია ჩრდილოვანი საბანკო სისტემის მიერ გამოწვეული რისკების სრულად გაგება. ნაშრომში შემუშავებულია რეკომენდაციები, მათ შორის:

- ხელისუფლებამ უნდა შეიმუშაოს ჩრდილოვანი საბანკო სისტემისთვის დამახასიათებელი მონიტორინგის ჩარჩო ან მეთოდოლოგია, რათა მოხდეს რისკების რეგულარულად და უწყვეტ რეჟიმში იდენტიფიცირება და შეფასება.
- ინფორმაცია და მონაცემები საკმარისად ხშირად უნდა შეგროვდეს რისკზე ორიენტირებული ეფექტური მონიტორინგის უზრუნველსაყოფად. შესაბამის ორგანოებს უნდა ჰქონდეთ უფლებამოსილება შეაგროვონ ყველა საჭირო მონაცემი და ინფორმაცია, ასევე განსაზღვრონ კვლევის პარამეტრებიც.
- მარეგულირებლებმა ხშირად უნდა შეაფასონ თავიანთი ღონისძიებების ეფექტურობა და საჭიროებისამებრ შეცვალონ ისინი გამოცდილების გათვალისწინებით.
- გააძლიერონ რისკების მონაცემთა შეგროვება და ანალიზი, განსაკუთრებით ლიკვიდურობისა და სიმწიფის ტრანსფორმაციის კონტექსტით, რათა უკეთ გამოავლინონ არასაბანკო ორგანიზაციების ჩართულობა ჩრდილოვან ბანკინგში...

ნაშრომი ასკვნის, რომ საჭიროა შემდგომი კვლევა საქართველოში ჩრდილოვანი საბანკო სისტემის უკეთ გასაგებად. ეს კვლევა ფოკუსირებული უნდა იყოს ცალკეული ჩრდილოვანი საბანკო სუბიექტების მიერ წარმოქმნილ რისკებზე და მათ კავშირზე ჯამურ ფინანსურ სისტემასთან.

საკვანძო სიტყვები: ჩრდილოვანი ბანკინგი, საქართველო, ფინანსური სისტემა, სისტემური რისკი

Presenters/მომხსენებლები

Tengiz Taktakishvili, Professor, PhD, Grigol Robakidze University

Nino Sachaleli, Assistant, PhD candidate, Grigol Robakidze University

The impact of green marketing on consumers' attitudes in the construction business in Georgia

Abstract

Sustainable development, going green, green strategies, have become a natural part in our everyday life. There are a lot of businesses on the market, which play an important role in countries economic development and construction business is among them. It is a backbone business in Georgia, which is facing a lot of challenges beginning from the green strategies up to the national regulations and policies as well. Day by day as sustainability becomes more actual companies also started to build green buildings, with integrated energy efficiency systems, which gives customers to live in ecologically safe environment, save the money on the bills and invest money on a long-term period. The aim of the article is to explore the relationship between green marketing and consumer attitudes toward sustainable building practices, investigate the factors influencing consumer perceptions and preferences regarding green marketing initiatives in the construction industry and explore the impact of green marketing strategies on consumer purchase intentions and decision-making processes related to construction-related products and services and create the profile of potential consumer. The study uses quantitative research using questionnaires. In conclusion, it can be said, that green marketing is not the main and most important factor affecting purchase intentions of Georgian customers, but they pay attention to it and are ready to pay more for “green buildings.”

Key Words: Green Marketing; Green buildings; Purchase intentions.

თენგიზ თაქთაქიშვილი, პროფესორი, გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტი
ნინო საჩალელი, ასისტენტი, გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტი

**მწვანე მარკეტინგის გავლენა მომხმარებელთა დამოკიდებულებებზე სამშენებლო
ბიზნესში საქართველოში**

აბსტრაქტი

მდგრადი განვითარება, მწვანე, მწვანე სტრატეგიები გახდა ჩვენი ყოველდღიური ცხოვრების ნაწილი. ბაზარზე არის უამრავი ბიზნესი, რომელიც მნიშვნელოვან როლს ასრულებს ქვეყნების ეკონომიკურ განვითარებაში და მათ შორისაა სამშენებლო ბიზნესი. ეს არის საყრდენი ბიზნესი საქართველოში, რომელიც მრავალი გამოწვევის წინაშე დგას დაწყებული მწვანე სტრატეგიებიდან, ეროვნული რეგულაციებით და პოლიტიკით დამთავრებული. დღითიდღე, რაც უფრო აქტუალური ხდება მდგრადობა, კომპანიებმა დაიწყეს მწვანე შენობების მშენებლობა, ენერგოეფექტურობის ინტეგრირებული სისტემებით, რაც მომხმარებელს აძლევს ეკოლოგიურად უსაფრთხო გარემოში ცხოვრების, კომუნალური გადასახადების დაზოგვის და გრძელვადიან პერიოდში ფულის ინვესტირების საშუალებას. სტატიის მიზანია შეისწავლოს კავშირი მწვანე მარკეტინგსა და მომხმარებელთა დამოკიდებულებებს შორის მდგრადი სამშენებლო პრაქტიკის მიმართ, გამოიკვლიოს ფაქტორები, რომლებიც გავლენას ახდენენ მომხმარებელთა აღქმაზე და პრეფერენციებზე სამშენებლო ინდუსტრიაში მწვანე მარკეტინგული ინიციატივების შესახებ და დაადგინონ მწვანე მარკეტინგული სტრატეგიების გავლენა მომხმარებელთა შესყიდვის განზრახვებზე. ნაშრომი იკვლევს სამშენებლო პროდუქტებთან და სერვისებთან დაკავშირებული გადაწყვეტილების მიღების პროცესებს და პოტენციური მომხმარებლის პროფილს. ნაშრომში გამოყენებულია კვლევის რაოდენობრივი მეთოდი, საჭირო მონაცემები მოძიებულია კითხვარების საშუალებით. დასკვნის სახით შეიძლება ითქვას, რომ მწვანე მარკეტინგი არ არის ქართველი მომხმარებლების შესყიდვის განზრახვებზე მოქმედი მთავარი და ყველაზე მნიშვნელოვანი ფაქტორი, მაგრამ ისინი ამას აქცევენ ყურადღებას და მზად არიან მეტი გადაიხადონ „მწვანე შენობებისთვის“.

საკვანძო სიტყვები: მწვანე მარკეტინგი; მწვანე შენობები; შესყიდვის განზრახვა.

Mycotoxins in animal feed

Abstract

Often the raw materials we use for animal feed are contaminated with mycotoxins. It has a negative effect on the digestive system of the body. As a result, the growth rate decreases, food conversion deteriorates and productivity decreases.

Much attention has been paid to the condition of the gastrointestinal tract of agricultural animals / birds, which is particularly affected by nutrition - from the first days of its life. It is well known that disruption of technological regimes in grain production during harvesting, storage and processing, high grain moisture and mechanical damage (disruption of grain integrity) are factors contributing to the development of microscopic fungi.

Even when there is no visible damage to microscopic fungi, it does not mean that there is no mycotoxin in the grain. The use of mycotoxins-damaged cereals in livestock feeds will result in serious economic losses.

First, productivity and food conversion are deteriorating. Immunity is reduced and the functioning of reproductive organs is reduced, the cost of animal and bird treatment increases. Some mycotoxins are carcinogenic and accumulate in livestock products in eggs, meat, milk. The control of toxins in the food is necessary to eliminate its further negative processes, as it is all related to animal and human health.

Mycotoxicosis This is a combination of clinical signs that arise from the action of mycotoxins. Aerobic fungi are ubiquitous in nature, evolving at favorable temperatures and humidity levels of organic matter. The optimal temperature for their development is 21-25 degrees. Carcinogenic mycotoxins are found in various food products as a result of mold parasitism. Oblique fungi most often damage grains, legumes. Mycotoxins are extremely durable, they do not break down when heated and cooked. In general, mycotoxins, and in particular their representative aflatoxins, are potent carcinogens. Even their small doses cause malignant cell degeneration. Scientific studies have shown that obattoxins are the major contributors to the formation of liver cancer.

Deoxynivalenol (DON) is a secondary metabolite of mycotic organisms produced by colonization of two species of *Fusarium graminearum* and *Fuzarium culmorum*.

These two species of cereal fisarium are important pathogens. The toxins produced by this fungus are:

- Deoxynivalenol (DON) C₁₅H₂₀O₆
- Zearalenol (ZON) C₁₈H₂₂O₅

- Trichothecens (T2 TH2). C₂₂H₃₂O₈

(DON) - Very dangerous for farm animals. It affects the nervous system, irritates the gastrointestinal system and causes ulceration.

In the body, it causes the destruction of proteins, a strong synthesis of the amino acid tryptophan, which leads to the synthesis of serotonin in the brain. Increased levels of serotonin cause anorexia.

Deoxynivalenol is characterized by acute and subordinate toxicity. The next phase of intoxication is necrosis in various tissues (intestinal tract, bone marrow, lymphatic tissues)

The most dangerous mycotoxin is Aflatoxin. It causes liver damage, impaired immunity, and Aflatoxin is included in the list of substances that cause cancer. This poison is produced by the widely spread moldy fungus *Aspergillus*. *Aspergillus* is a genus of fungi of the mold. Aflatoxin generates several species of this fungus, although the main source is *Aspergillus flavus*. *Aspergillus* develops on various food products: cereals, fruits and vegetables (including chives, spices), nuts, sunflower, tobacco, tea and coffee, etc. Oblique fungi are found on these products from the soil and can develop before harvesting and even after harvesting or on storage of already harvested or processed products.

Key Words: Mycotoxins; animal feed; agriculture.

თამარ ახალაძე, დოქტორანტი, საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტი

მიკოტოქსინები ცხოველთა კვებაში

აბსტრაქტი

ხშირად ნედლეული რომელსაც, ცხოველის საკვების დასამზადებლად ვიყენებთ დაბინძურებულია მიკოტოქსინებით. ეს ნეგატიურ გავლენას ახდენს ორგანიზმის საჭმლის მომნელებელ სისტემაზე. შედეგად მცირდება ზრდის ტემპი, უარესდება საკვების კონვერსია და მცირდება პროდუქტიულობა. დიდი ყურადღება ექცევა სასოფლო სამეურნეო ცხოველების/ფრინველების კუჭ-ნაწლავთა სისტემის მდგომარეობას, რომელზედაც განსაკუთრებულ გავლენას ახდენს კვება - მისი ცხოვრების პირველივე დღეებიდან დაწყებული.

ცნობილია, რომ მარცვლეულის წარმოების პროცესში ტექნოლოგიური რეჟიმების დარღვევა მოსავლის აღების, შენახვისა და გადამუშავების დროს, მარცვლის მაღალი ტენიანობა და მექანიკური დაზიანება(მარცვლის მთლიანობის დარღვევა) ხელსაყრელ ფაქტორებს წარმოადგენს იმისათვის, რომ განვითარდნენ მიკროსკოპული სოკოები.

მაშინაც კი, როდესაც არ შეიმჩნევა მიკროსკოპული სოკოების ვიზუალურად ხილული დაზიანება, არ ნიშნავს იმას, რომ მარცვალში არ არის მიკოტოქსინი.

მიკოტოქსინებით დაზიანებული მარცვლეულის გამოყენებას მეცხოველეობის კვებაში მოჰყვება სერიოზული ეკონომიური დანაკარგები.

პირველ რიგში უარესდება პროდუქტიულობა და საკვების კონვერსია. მცირდება იმუნიტეტი და ქვეითდება რეპროდუქციული ორგანოების ფუნქციონირება, იზრდება ცხოველთა და ფრინველთა მკურნალობიაზე გაწეული ხარჯები.

ზოგიერთი მიკოტოქსინი კარცენოგენულია და გროვდება მეცხოველეობის წარმოების პროდუქტებში კვერცხში, ხორცში, რძეში. ტოქსინების კონტროლი საკვებში არის აუცილებელი მისი შემდგომი ნეგატიური პროცესების აღმოსაფხვრელად, რადგანაც ეს ყველაფერი ცხოველთა და ადამიანის ჯანმრთელობას უკავშირდება.

მიკოტოქსიკოზი ეს არის კლინიკური ნიშნების ერთობლიობა, რომლებიც მიკოტოქსინების მოქმედების შედეგად იჩენს თავს. აერობული სოკოები ბუნებაში არსებობენ ყველგან, ვითარდებიან ორგანულ ნივთიერებებზე ხელსაყრელი ტემპერატურისა და ტენიანობის პირობებში. მათი განვითარებისათვის ოპტიმალური ტემპერატურაა 21-25 გრადუსი. კანცეროგენული მიკოტოქსინები საკვებში სხვადასხვა პროდუქტზე ობის სოკოს პარაზიტობის შედეგად ხვდება. ობის სოკო ყველაზე ხშირად აზიანებს მარცვლეულს, პარკოსნებს. მიკოტოქსინები მეტისმეტად გამძლეა, გაცხელებისა და კულინარიული დამუშავებისას პრაქტიკულად არ იშლება. საზოგადოდ, მიკოტოქსინები და, კერძოდ, მათი წარმომადგენელი აფლატოქსინები ძლიერი კანცეროგენებია. მათი მცირე დოზებიც კი უჯრედთა ავთვისებიან გადაგვარებას იწვევს. მეცნიერული გამოკვლევებით ნაჩვენებია, რომ ობიანი საკვების აფლატოქსინები ღვიძლის კიბოს ჩამოყალიბებაში უდიდეს როლს ასრულებს.

დეოქსინივალენოლი (DON) $C_{15}H_{20}O_6$ მიკოზური ორგანიზმების მეორადი მეტაბოლიტები არიან, რომლებიც წარმოიქმნებიან ფუზარიუმის ორი სახეობის *fusarium graminearum* და *Fuzarium culmorum*-ის კოლონიზაციის შედეგად.

მარცვლოვანთა ფიზარიუმის ეს ორი სახეობა წარმოადგენს მნიშვნელოვან პათოგენს. ამ სოკოს ცხოველმყოფელობის შედეგად წარმოქმნილი ტოქსინებია:

- დეოქსინივალენოლი (DON) $C_{15}H_{20}O_6$
- ზეარალენოლი (ZON) $C_{18}H_{22}O_5$
- ტრიქოტეცენსი (T2 TH2). $C_{22}H_{32}O_8$

(DON) – მეტად საშიშია ფერმის ცხოველებისათვის. მოქმედებს ნერვულ სისტემაზე, აღიზიანებს კუჭ-ნაწლავთა სისტემას დახელს უწყობს წყლულის გაჩენას.

ორგანიზმში იწვევს ცილების დესტრუქტურიზაციას, ამინომჟავა ტრიფტოფანის ძლიერ სინთეზს, რომელიც განაპირობებს სეროტინინის სინთეზირებას თავის ტვინში. სეროტინინის გაზრდილი დონე იწვევს ანორექსიას.

დეოქსინივალენოლს ახასიათებს მწვავე და ქვემწვავე ტოქსიკურობა. ინტოქსიკაციის შემდეგი ფაზაა ნეკროზი სხვადასხვა ქსოვილებში (ნაწლავის ტრაქტი, ძვლის ტვინი, ლიმფური ქსოვილები)

მეტად საშიში მიკროტოქსინია **აფლატოქსინი** (Aflatoxin). იგი იწვევს ღვიძლის დაზიანებას, იმუნიტეტის დაქვეითებას და კიბოს კვლევის მსოფლიო ინსტიტუტის მიერ აფლატოქსინი შეტანილია იმ ნივთიერებათა ჩამონათვალში, რომელიც დანამდვილებით იწვევს კიბოს. ამ შხამს წარმოქმნის ფართოდ გავცელებული ობის სოკო ასპერგილუსი. *Aspergillus* ობის სოკოების გვარის დასახელებაა. აფლატოქსინს ამ სოკოს რამოდენიმე სახეობა წარმოქმნის, თუმცა ძირითად წყაროდ ითვლება სახეობა *Aspergillus flavus*. ასპერგილუსი სხვადასხვა სასურსათო პროდუქტზე ვითარდება: მარცვლეულზე, ხილსა და ბოსტნეულზე (მათ შორის ჩირებზე, სუნელებზე), თხილეულზე, მზესუმზირაზე, თამბაქოზე, ჩაისა და ყავაზე და ა.შ. ობის სოკო ამ პროდუქტებზე ნიადაგიდან ხვდება და შეიძლება განვითარდეს მოსავლის აღებამდეც და მერეც - უკვე აღებული მოსავლის ან დამუშავებული პროდუქტის შენახვისას.

საკვანძო სიტყვები: მიკროტოქსინები; ცხოველთა კვება; სოფლის მეურნეობა.

David Turmanidze, Tbilisi State University

Trends related to the use of artificial intelligence in the labor market

Abstract

Artificial intelligence is “a software system that is built by humans and acts based on a complex purpose in the physical and digital world by extracting data, interpreting accumulated systematized or nonsystematized data, reasoning about knowledge or processing information derived from this data and making the best decision to achieve a specified goal.” (European Commission High-Level Expert Group on Art, 2019). The industrial and digital revolutions influenced the global economy and, as a result, labor relations. The artificial intelligence revolution will also have a huge impact on the labor market. Employees in the work market are required to learn new skills and abilities. The Artificial Intelligence revolution has surpassed the digital revolution, implying that it will have the greatest impact on the global economy. Because of its infinite possibilities, artificial intelligence can be used in any sector of the economy, including the labor market. On the one side, worldviews applaud the development of new technologies, while on the other, workers are concerned about losing their employment. Artificial

Intelligence will necessarily change the labor market by creating new jobs and disappearing existing ones, but the employees must be able to retrain themselves as new jobs require new skills.

Key words: artificial intelligence; digital revolution; global economy.

დავით თურმანიძე

შრომის ბაზარზე ხელოვნური ინტელექტის გამოყენებასთან დაკავშირებული ტენდენციები

აბსტრაქტი

ხელოვნური ინტელექტი არის „პროგრამული სისტემა, რომელიც აგებულია ადამიანების მიერ და მოქმედებს ფიზიკურ და ციფრულ სამყაროში კომპლექსურ მიზანზე დაყრდნობით, მონაცემების მოპოვებით, დაგროვილი სისტემატიზებული ან არასისტემატიზებული მონაცემების ინტერპრეტაციით, მსჯელობით ცოდნის შესახებ ან ამ მონაცემებიდან მიღებული ინფორმაციის დამუშავებით და საუკეთესოდ. გადაწყვეტილება განსაზღვრული მიზნის მისაღწევად.“ (ევროპის კომისიის მაღალი დონის ექსპერტთა ჯგუფი ხელოვნებაზე, 2019). ინდუსტრიულმა და ციფრულმა რევოლუციებმა გავლენა მოახდინა გლობალურ ეკონომიკაზე და, შედეგად, შრომით ურთიერთობებზე. ხელოვნური ინტელექტის რევოლუცია ასევე დიდ გავლენას მოახდენს. შრომის ბაზარზე. სამუშაო ბაზარზე თანამშრომლებს მოეთხოვებათ ისწავლონ ახალი უნარები და შესაძლებლობები. ხელოვნური ინტელექტის რევოლუციამ აჯობა ციფრულ რევოლუციას, რაც ნიშნავს, რომ მას უდიდესი გავლენა ექნება გლობალურ ეკონომიკაზე. მისი უსასრულო შესაძლებლობების გამო, ხელოვნური ინტელექტი შეიძლება გამოყენებულ იქნას ეკონომიკის ნებისმიერ სექტორში, მათ შორის შრომის ბაზარზე, ერთი მხრივ, მსოფლმხედველობა ტაშს უკრავს ახალი ტექნოლოგიების განვითარებას, ხოლო მეორეს მხრივ, მუშები შეშფოთებულნი არიან დასაქმების დაკარგვით. ხელოვნური ინტელექტი აუცილებლად შეცვლის შრომის ბაზარს ახალი სამუშაო ადგილების შექმნით და არსებულის გაქრობით, მაგრამ თანამშრომლებს უნდა შეეძლოთ საკუთარი თავის გადამზადება, რადგან ახალი სამუშაოები ახალ უნარებს მოითხოვს.

საკვანძო სიტყვები: ხელოვნური ინტელექტი; ციფრული რევოლუცია; გლობალური ეკონომიკა.

Gigla Gobechia, Associate Professor, Georgian Technical University

Maya Tungia, Assistant professor, Georgian Technical University

Feedback economics: New prospects for media business

Abstract

The 21st century opened a second breath to the media business. The phenomenon of a person carrying interesting information, knowledge and experience, whose intellectual-practical ability was monetized using multimedia technologies, has come forward. Integrating a multimedia component has had a significant impact on media organizations' sustainability, audience engagement and, most importantly, revenue. If in the pre-internet era, the middle and lower class people were less exposed to the field of big media, internetization and digitization opened up a completely new field of possibilities for them. The field of media has become populous, globalized, international, and this logically followed the concept of liberation of authorship. Very soon this approach became the starting point for creative people. In front of them, a huge field of possibilities opened up in terms of storytelling. An interesting story has become a common denominator in the brand economy, the material well-being of a person, completely ignoring naked advertising, transforming one's intellectual abilities into image and financial income, avoiding self-indulgent media advertisements, and more.

The Internet has given the average person, the former member of the masses, a voice of their own. Many people around the world grasped this event in time and also jumped on the train that is the global information echelon.

Key words: marketing, media business, creative industry, multimedia, monetization.

გიგლა გობეჩია, ასოცირებული პროფესორი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი
მაია თუნგია, ასისტენტ-პროფესორი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი

უკუკავშირის ეკონომიკა: მედიაბიზნესის ახალი პერსპექტივები

აბსტრაქტი

მედიაბიზნესს 21-ე საუკუნემ მეორე სუნთქვა გაუხსნა. წინ წამოიწია საინტერესო ინფორმაციის, ცოდნისა და გამოცდილების მატარებელი ისეთი ადამიანის ფენომენმა, რომლის ინტელექტუალურ-პრაქტიკული შესაძლებლობის მონეტიზაცია მულტიმედიური ტექნოლოგიების გამოყენებით გაიოლდა. მულტიმედიური კომპონენტის ინტეგრირება მნიშვნელოვნად აისახა მედიაორგანიზაციების მდგრადობაზე, აუდიტორიის ჩართულობაზე და, რაც მთავარია, შემოსავლებზე. თუ ინტერნეტამდელ ეპოქაში საშუალო და დაბალი ფენის ადამიანი დიდი მედიის ველში ნაკლებად ხვდებოდა, ინტერნეტიზაციამ და ციფრიზაციამ მას სრულიად ახალი შესაძლებლობების ველი გაუხსნა. მედიის ველი გახალხურდა, გაგლობალურდა, საერთაშორისოდ იქცა და ამას ლოგიკურად მოჰყვა ავტორობის განთავისუფლების კონცეფცია. ძალიან მალე ეს მიდგომა სწორედ რომ ამოსავალი წერტილი გახდა კრეატიული ადამიანებისთვის. მათ თვალწინ უზარმაზარი შესაძლებლობების ველი გადაიშალა ამბის თხრობის, ანუ storytelling-ის თვალსაზრისით. საინტერესო ამბავი საერთო მნიშვნელი გახდა ბრენდის ეკონომიკაში, პიროვნების მატერიალურ კეთილდღეობაში, შიშველი რეკლამის სრულ იგნორირებაში, საკუთარი პერსონის ინტელექტუალური შესაძლებლობების საიმიჯო და ფინანსურ შემოსავლებად ტრანსფორმირებაში, თავს მოხვეული მედიარეკლამების არიდებაში და სხვა. ინტერნეტმა საშუალო ადამიანს, მასის ყოფილ წევრს საკუთარი ხმა გაუჩინა. ეს მოვლენა ძალიან ბევრმა ადამიანმა დროულად გაითავისა მთელ მსოფლიოში და ასევე დროულად შეახტა იმ მატარებელს, რომელიც გლობალური ინფორმაციული ემელონის თანამდევია.

საკვანძო სიტყვები: მარკეტინგი, მედიაბიზნესი, კრეატიული ინდუსტრია, მულტიმედია, მონეტიზაცია.

Salome Giorgadze, Doctor of International Relations, Akaki Tsereteli State University

The essence and meaning of globalization according to Marshall McLuhan's theory

Abstract

Globalization is a wide-ranging concept, and it includes the transformation of the international status of many countries - a revision that changed the place and influence of many nation-states, in which the development of technologies played a major role, especially the Internet, which placed it in the same initial position. The big or small country of the world has lost its importance to the cultural or historical past, political views, etc. However, first of all, the politically influential and economically advanced countries found the opportunity to develop communication technologies. Understanding how the world is compressed into one space, which is now called the "global village", has become the basis of concern among scientists. The global world is indeed becoming one big state, where distant events interact independently of each other. Communication technologies have changed the world in a flash. According to the Canadian philosopher Marshall McLuhan, the scale of the earth has been "shrunk" to the size of a small village with the new electronic means of technical communication, the transfer of information and communication from any continent to any point has become easy and accessible to everyone. The famous term - "global village" is also attributed to him. "The global village is as wide as a planet and as small as a small town." Marshall McLuhan was referred to as the "intellectual comet of the West", who devoted his entire life to researching the impact of mass communication on society. McLuhan based his concept on the worldview of people who are moving toward personal interaction around the world.

Key words: globalization, global village, technologies, identity

სალომე გიორგაძე, საერთაშორისო ურთიერთობების დოქტორი, აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

გლობალიზაციის არსი და მნიშვნელობა მარშალ მაკლუენის თეორიის მიხედვით

აბსტრაქტი

გლობალიზაცია ფართო სპექტრის ცნებაა და მასში მრავალი ქვეყნის საერთაშორისო სტატუსის ტრანსფორმაცია - გადასინჯვა მოიაზრება, რომელმაც ბევრი ერი-სახელმწიფოს ადგილი და გავლენა შეცვალა, რაშიც უდიდესი როლი ტექნოლოგიების განვითარებამ, განსაკუთრებით კი - ინტერნეტმა შეასრულა, რომელმაც ერთსა და იმავე საწყის პოზიციაზე განალაგა მსოფლიოს დიდი თუ პატარა ქვეყანა, მნიშვნელობა დააკარგვინა მანამდე არსებულ კულტურულ თუ ისტორიულ წარსულს, პოლიტიკურ შეხედულებებს და ა.შ. თუმცა, უპირველესად, სწორედ პოლიტიკურად გავლენიან და ეკონომიკურად დაწინაურებულ ქვეყნებს აღმოაჩნდათ შესაძლებლობა საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების განვითარებისა. მეცნიერთა შორის შეშფოთების საფუძველი გახდა გააზრება იმისა, თუ როგორ ხდება სამყარო შეკუმშული ერთ სივრცეში, რომელსაც ახლა „გლობალურ სოფელს“ უწოდებენ. გლობალური მსოფლიო მართლაც ერთ დიდ სახელმწიფოდ იქცევა, სადაც დაშორებული მოვლენები ერთმანეთზე დამოუკიდებლად ურთიერთქმედებენ. საკომუნიკაციო ტექნოლოგიებმა ელვისებურად შეცვალა მსოფლიო. კანადელი ფილოსოფოსის მარშალ მაკლუენის აზრით, ტექნიკის კავშირის ახალი ელექტრონული საშუალებებით დედამიწის მასშტაბი პატარა სოფლის ზომებამდე „შემცირდა“, ინფორმაციის გადაცემა და კომუნიკაცია ნებისმიერი კონტინენტიდან ნებისმიერ წერტილში გაიოლდა და ხელმისაწვდომი გახდა ყველასათვის. ცნობილი ტერმინი - „გლობალური სოფელიც“ ხომ მას მიეწერება. „გლობალური სოფელი არის პლანეტასავით ფართო და პატარა ქალაქივით პატარა“. მარშალ მაკლუენს მოიხსენიებდნენ, როგორც „დასავლეთის ინტელექტუალური კომეტად“, რომელმაც მთელი მისი ცხოვრება მიუძღვნა მასობრივი კომუნიკაციის საშუალებების საზოგადოებაზე ზეგავლენის კვლევას. მაკლუენმა თავისი კონცეფცია დააფუძნა იმ ადამიანების მსოფლმხედველობაზე, რომლებიც მიიწვევენ პერსონალური ურთიერთქმედებისკენ მთელ მსოფლიოში.

საკვანძო სიტყვები: გლობალიზაცია, გლობალური სოფელი, ტექნოლოგიები, იდენტობა

Giorgi Kazishvili, Invited Lecturer, Gori State University
Zura Gogoladze, third-year student, Gori State University
Giorgi Tsotniashvili, third-year student, Gori State University

**Customer-Oriented Sales Promotion in Chain Grocery Stores:
Peculiarities, Challenges, Perspectives
(On the Example of Gori)**

Abstract

Sales promotion has been part of the marketing process for many years. However, against the background of the development of information technologies and the Internet, its role has grown even more and has taken an important place in integrated marketing communications.

In modern conditions, amid intense competition, companies use a number of marketing methods to attract customers. Companies try to create additional motivation for customers to buy their products or services.

A number of factors lead to the growth of customer-oriented sales incentives, among which we can distinguish: the growing power of retail business, competition, weakening of brand loyalty, etc. Therefore, companies have to use various sales stimulation methods (discounts, coupons, sweepstakes, bonuses, etc.) to retain existing customers and attract potential customers, which, naturally, has its pros and cons. As a result of the intensive use of customer-oriented sales promotion, the customer may become overly sensitive to sales promotion methods (discounts, sweepstakes, bonus packages, etc.), while the brand itself may lose the perceived value, the image that it has.

In the conference scientific paper, the main forms, features, advantages and disadvantages of customer-oriented sales stimulation used in chain grocery stores are discussed on the example of Gori; The features and challenges associated with customer-oriented sales promotion forms are presented. In the paper, in order to study the attitude of consumers towards the forms of sales stimulation, we Based on the results of the marketing research conducted in Gori and the analysis of the said results, specific conclusions and recommendations are proposed.

Key words: Sales Promotion, Customer, Marketing, Advertising.

გიორგი ყაზიშვილი, მოწვეული ლექტორი, გორის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ზურა გოგოლაძე, გორის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მესამე კურსის სტუდენტი
გიორგი ცოტნიაშვილი, გორის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მესამე კურსის სტუდენტი

**მომხმარებელზე ორიენტირებული გაყიდვების ხელშეწყობა სასურსათო მაღაზიების
ქსელში: თავისებურებები, გამოწვევები, პერსპექტივები
(გორის მაგალითზე)**

აბსტრაქტი

გაყიდვების ხელშეწყობა მრავალი წელია მარკეტინგის პროცესის ნაწილია. თუმცა, საინფორმაციო ტექნოლოგიებისა და ინტერნეტის განვითარების ფონზე, მისი როლი კიდევ უფრო გაიზარდა და მნიშვნელოვანი ადგილი დაიკავა ინტეგრირებულ მარკეტინგულ კომუნიკაციებში.

თანამედროვე პირობებში, ინტენსიური კონკურენციის ფონზე, კომპანიები იყენებენ არაერთ მარკეტინგულ მეთოდს მომხმარებლების მოსაზიდად. კომპანიები ცდილობენ შეუქმნან კლიენტებს დამატებითი მოტივაცია, შეიძინონ მათი პროდუქტები ან მომსახურება.

რიგი ფაქტორები იწვევს მომხმარებელზე ორიენტირებული გაყიდვების სტიმულების ზრდას, რომელთა შორის შეიძლება განვასხვავოთ: საცალო ბიზნესის მზარდი ძალა, კონკურენცია, ბრენდის ლოიალობის შესუსტება და ა.შ. ამიტომ კომპანიებს უწევთ გაყიდვების სტიმულირების სხვადასხვა მეთოდის გამოყენება (ფასდაკლებები, კუპონები, გათამაშებები, ბონუსები და ა.შ.) არსებული მომხმარებლების შესანარჩუნებლად და პოტენციური მომხმარებლების მოსაზიდად, რასაც, ბუნებრივია, აქვს თავისი დადებითი და უარყოფითი მხარეები. მომხმარებელზე ორიენტირებული გაყიდვების ხელშეწყობის ინტენსიური გამოყენების შედეგად, მომხმარებელი შეიძლება გახდეს ზედმეტად მგრძობიარე გაყიდვების ხელშეწყობის მეთოდების მიმართ (ფასდაკლებები, გათამაშება, ბონუს პაკეტები და ა.შ.), ხოლო თავად ბრენდმა შეიძლება დაკარგოს აღქმული ღირებულება, სურათი, რომელიც მას აქვს.

საკონფერენციო სამეცნიერო ნაშრომში გორის მაგალითზე განხილულია მომხმარებელზე ორიენტირებული გაყიდვების სტიმულირების ძირითადი ფორმები, მახასიათებლები, უპირატესობები და უარყოფითი მხარეები, რომლებიც გამოიყენება სასურსათო მაღაზიების ქსელში; წარმოდგენილია მომხმარებელზე ორიენტირებული გაყიდვების ხელშეწყობის ფორმებთან დაკავშირებული მახასიათებლები და გამოწვევები. ნაშრომში, გაყიდვების სტიმულირების ფორმებისადმი მომხმარებელთა დამოკიდებულების შესასწავლად, გორში ჩატარებული მარკეტინგული კვლევის

შედეგებისა და აღნიშნული შედეგების ანალიზის საფუძველზე შემოთავაზებულია კონკრეტული დასკვნები და რეკომენდაციები.

საკვანძო სიტყვები: გაყიდვების პრომოუშენი, მომხმარებლები, მარკეტინგი, რეკლამა.

Salome Ioseliani, PhD student, Grigol Robakidze University.

Pandemic period: positive or negative impact for financial institutions

Abstract

In this article, we discuss how the pandemic has affected one of the largest sectors of the business industry. It should be noted that 2020 has been declared the year of the pandemic worldwide. Georgia was no exception. It can be said that in Georgia, Covid-19 has had a negative impact on both ordinary citizens and certain business sectors. The article will be of interest to shareholders who intend to invest in the banking industry. For comparison, we looked at financial institutions' annual performance before, during and after the pandemic. As part of qualitative research, we sought information from secondary sources. According to the total financial information published by the National Bank, the total profit of the sector decreased eight times in 2020. If in 2019 the total profit of 15 banks was 853 million GEL, in 2020 the total profit of the sector amounted to 99 million GEL. During 2021, the net profit of Georgian banks increased to a record. 14 commercial banks made a profit of 2.08 billion GEL, which is much higher than the data of 2019-2020. In 2022, the data of financial institutions improved again and the net profit amounted to 2.89 billion GEL. As a result of the obtained data, it was determined that the Covid-19 had a negative impact on financial institutions. Stakeholders are interested in what exactly caused the decline in net profit for banks during the pandemic. Also, which specific financial indicators caused the deterioration and why was an important question. It is interesting to see what measures were taken after the pandemic by the financial sector to improve financial data. Does the improvement of data depend on environmental factors? Accordingly, the mentioned issue requires additional study.

Key words: covid-19, financial profit, banks.

სალომე იოსელიანი, დოქტორანტი, გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტი.

**პანდემიის პერიოდი: დადებითი თუ უარყოფითი გავლენა ფინანსური
ინსტიტუტებისთვის**

აბსტრაქტი

სტატიაში, ჩვენ განვიხილავთ რა გავლენა მოახდინა პანდემიამ ბიზნეს ინდუსტრიის ერთ-ერთ ყველაზე მსხვილ დარგზე. უნდა აღინიშნოს, 2020 წელი მსოფლიოს მასშტაბით პანდემიის წლად გამოცხადდა. გამონაკლისი არც საქართველო აღმოჩნდა. შეიძლება ითქვას, რომ საქართველოში კოვიდ-19-მა ნეგატიური გავლენა მოახდინა როგორც რიგით მოქალაქეებზე, ასევე ბიზნესის გარკვეულ სექტორზე. სტატია საინტერესო იქნება აქციონერებისთვის, რომლებიც აპირებენ ინვესტიციის განხორციელებას საბანკო ინდუსტრიაში. შესადარისი ინფორმაციისთვის, განვიხილეთ ფინანსური ინსტიტუტების წლიური მაჩვენებლები პანდემიამდე, პანდემიის პერიოდში და შემდგომ. თვისებრივი კვლევის ფარგლებში, ინფორმაცია მეორადი წყაროებიდან მოვიძიეთ. ეროვნული ბანკის მიერ გამოქვეყნებული ჯამური ფინანსური ინფორმაციის მიხედვით, 2020 წელს რვაჯერ შემცირდა სექტორის ჯამური მოგება. თუკი 2019 წელს 15 ბანკის მთლიანი მოგება 853 მილიონი ლარი იყო, 2020-ში სექტორის მთლიანმა მოგებამ 99 მილიონი ლარი შეადგინა. 2021 წლის განმავლობაში ქართული ბანკების წმინდა მოგება რეკორდულად გაიზარდა. 14-მა კომერციულმა ბანკმა 2,08 მილიარდი ლარის მოგება გამოიმუშავა, რაც ბევრად აღემატება 2019-2020 წლის მონაცემებს. 2022 წელს კვლავ გაუმჯობესდა ფინანსური ინსტიტუტების მონაცემები და წმინდა მოგებამ 2,89 მილიარდი ლარი შეადგინა. მიღებული მონაცემების შედეგად დადგინდა, რომ კოვიდ-19-მა უარყოფითი გავლენა მოახდინა ფინანსურ ინსტიტუტებზე. დაინტერესებული მხარისთვის საინტერესოა, თუ კონკრეტულად რა გახდა მიზეზი ბანკებისთვის პანდემიის პერიოდში წმინდა მოგების შემცირების. ასევე, კონკრეტულად რომელი ფინანსური მაჩვენებლების გაუარესება გამოიწვია და რატომ. საინტერესოა, პანდემიის შემდგომ რა ღონისძიებები განხორციელდა, საფინანსო სექტორის მხრიდან, ფინანსური მონაცემების გასაუმჯობესებლად. მონაცემების გაუმჯობესება დამოკიდებული ხომ არ არის გარემო ფაქტორებზე. შესაბამისად, აღნიშნული საკითხი მოითხოვს დამატებით შესწავლას.

საკვანძო სიტყვები: კოვიდ-19, ფინანსური მოგება, ბანკები.

Online communication platforms in crisis and reputation management

Abstract

A positive reputation and a proper crisis management strategy are important for the stable development of a company. Especially in the conditions of Internet technologies, when dissemination of information is unlimited. Therefore, the audience's perceptions, decisions and behavior are greatly influenced by the information received through online platforms. To ensure competitiveness, a company needs an effective action plan in terms of managing online communication channels. The importance of such a strategy increases as a company's target audience grows. However, it should also be considered that online platforms, along with opportunities, contain various risks and threats in terms of managing marketing communications. The gist of the Internet environment lies in the fact that the communication process is extremely interactive and multilateral, which gives even individual users the leverage to influence a brand's reputation. As a result of a careless action of a company or the influence of external factors, a negative information campaign may turn into a full-scale crisis. In case of improper management, it can question a company's development prospects. Therefore, there is a need for continuous theoretical research and analysis of practical activities of online communication channels in terms of crisis and reputation management. Especially when Internet technologies are rapidly developing and new types of communication platforms appear.

Keywords: Marketing, Reputation management, Crisis management.

ირაკლი აბაშიძე, ასისტენტ-პროფესორი, გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტი

ონლაინ საკომუნიკაციო პლატფორმები კრიზისისა და რეპუტაციის მართვაში

აბსტრაქტი

კომპანიის სტაბილური განვითარებისთვის მნიშვნელოვანია დადებითი რეპუტაცია და კრიზისების მართვის გამართული სტრატეგია. განსაკუთრებით ინტერნეტ ტექნოლოგიების პირობებში, როცა ინფორმაციის გავრცელება შეუზღუდავია დროსა და სივრცეში. ამიტომ, აუდიტორიის აღქმებზე, გადაწყვეტილებებსა და ქცევაზე უდიდეს გავლენას ახდენს ონლაინ პლატფორმების მეშვეობით მიღებული ინფორმაცია. აქედან გამომდინარე, კონკურენტუნარიანობის უზრუნველსაყოფად, კომპანიას სჭირდება ეფექტიანი სამოქმედო გეგმა ონლაინ საკომუნიკაციო არხების მართვის კუთხით. ასეთი სტრატეგიის მნიშვნელობა მით უფრო იმატებს, რაც უფრო მზარდია კომპანიის მიზნობრივი აუდიტორია. თუმცა, ისიც გასათვალისწინებელია, რომ ონლაინ პლატფორმები, შესაძლებლობებთან ერთად, ბევრ რისკსა და საფრთხეს შეიცავენ მარკეტინგული კომუნიკაციების მართვის თვალსაზრისით. ინტერნეტ სივრცის არსი იმაში მდგომარეობს, რომ კომუნიკაცია არის მაქსიმალურად ინტერაქტიური და მრავალმხრივი, რაც ცალკეულ მომხმარებელსაც კი აძლევს ბერკეტს ზეგავლენა მოახდინოს ბრენდის რეპუტაციაზე. ხოლო, კომპანიის წინდაუხედავი ქმედების ან სხვა გარეშე ფაქტორის ზემოქმედების შედეგად, უარყოფითი საინფორმაციო კამპანია შესაძლოა გადაიზარდოს სრულმასშტაბიან კრიზისში. არასათანადო მართვის შემთხვევაში კი, შექმნილ კრიზისს შეუძლია კითხვის ნიშნის ქვეშ დააყენოს კომპანიის განვითარების პერსპექტივები. ამიტომ, საჭიროა ონლაინ საკომუნიკაციო არხების მუდმივი თეორიული კვლევა და პრაქტიკული საქმიანობის ანალიზი მარკეტინგულ კომუნიკაციებში კრიზისებისა და რეპუტაციის მართვის თვალსაზრისით. განსაკუთრებით მაშინ, როცა ინტერნეტ ტექნოლოგიები დინამიკურად, მუდმივ რეჟიმში ვითარდება და ჩნდება ახალი ტიპის საკომუნიკაციო პლატფორმები კომპანიასა და მიზნობრივ აუდიტორიას შორის.

საკვანძო სიტყვები: მარკეტინგი, რეპუტაციის მართვა, კრიზისების მართვა.

For Some Aspects of Linguistic Characteristics of Language of Gender

Abstract

The problem of form and content of the linguistic portraits of men and women put interest in language and gender issues on the agenda. Gender identification can be accomplished through taking the factors of culture, time and space into account. Based on “gender” specificity, the examples of the relationship between language and culture are demonstrated.

The research discusses the advantages of gender for women and men in the languages (Georgian and English) of different systems and gives a brief historical analysis in the study of gender linguistics.

Key words: Gender, Gender Identification, Gender “Preferences”, Lexical and Phraseological Units Denoting Female and Male, Anthroponyms, Zoomorphisms.

მაია კობახიძე, იაკობ გოგებაშვილის სახელობის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი

გენდერული ენის ენობრივი მახასიათებლების ზოგიერთი ასპექტისთვის

აბსტრაქტი

ქალისა და მამაკაცის ენობრივი პორტრეტების ფორმისა და შინაარსის პრობლემა დღის წესრიგში აყენებს ენისა და გენდერული საკითხებისადმი ინტერესს. გენდერული იდენტიფიკაცია შეიძლება განხორციელდეს კულტურის, დროისა და სივრცის ფაქტორების გათვალისწინებით. „გენდერული“ სპეციფიკიდან გამომდინარე, ნაჩვენებია ენისა და კულტურის ურთიერთობის მაგალითები.

კვლევა განიხილავს ქალთა და მამაკაცთა გენდერის უპირატესობას სხვადასხვა სისტემის ენებში (ქართულ და ინგლისურ) და იძლევა მოკლე ისტორიულ ანალიზს გენდერული ლინგვისტიკის შესწავლაში.

საკვანძო სიტყვები: სქესი, გენდერული იდენტიფიკაცია, გენდერული „პრეფერენციები“, ქალისა და მამაკაცის აღმნიშვნელი ლექსიკური და ფრაზეოლოგიური ერთეულები, ანთროპონიმები, ზომორფიზმები.

Ramzi Abdullah Hassan, PhD candidate, SRTM University, India

The Interdependence of Technology, Financial Inclusion and Development

Abstract

Technology and development have been used to improve human life in various ways, including in the financial system. This research aims to identify the interdependencies between the components of financial inclusion, technology and development, and their ability to meet the needs of daily life. The researcher found that people prefer to use or not use financial services based on their ease of access and ease of use. The researcher recommends that relevant authorities and policymakers develop appropriate technical solutions to make financial services more accessible and easy to use.

Key words: Technology; financial inclusion; financial services.

რამზი აბდულა ჰასანი, დოქტორანტი, SRTM უნივერსიტეტი, ინდოეთი

ტექნოლოგიების ურთიერთდამოკიდებულება, ფინანსური ჩართულობა და განვითარება

აბსტრაქტი

ტექნოლოგია და განვითარება გამოიყენებოდა ადამიანის ცხოვრების გასაუმჯობესებლად სხვადასხვა გზით, მათ შორის ფინანსურ სისტემაში. ეს კვლევა მიზნად ისახავს ფინანსური ინკლუზიის, ტექნოლოგიებისა და განვითარების კომპონენტებს შორის ურთიერთდამოკიდებულების იდენტიფიცირებას და ყოველდღიური მოთხოვნილებების დასაკმაყოფილებლად მათი შესაძლებლობების გამოვლენას. მკვლევარმა აღმოაჩინა, რომ ადამიანებს ურჩევნიათ გამოიყენონ ან არ გამოიყენონ ფინანსური სერვისები მათი ხელმისაწვდომობისა და მარტივად გამოყენების საფუძველზე. მკვლევარი რეკომენდაციას უწევს შესაბამის ორგანოებს და პოლიტიკის შემქმნელებს, შეიმუშაონ შესაბამისი ტექნიკური გადაწყვეტილებები, რათა ფინანსური სერვისები უფრო ხელმისაწვდომი და ადვილად გამოსაყენებელი გახადონ.

საკვანძო სიტყვები: ტექნოლოგია; ფინანსური ჩართულობა; ფინანსური სერვისები.

Megi Surmanidze, PhD student, Batumi Shota Rustaveli University

Strategic management in contemporary business and strategy as a means of gaining competitive advantage

Abstract

In the international business industry, small, medium or large companies that start their business and operate in the market are guided by strategies that are vital in the process of business growth. Strategic management is actively used in the public and private sector, the company's strategic plan must be consistent with the company's goals, resources and missions. Strategic management and a properly organized strategic development plan determine the process of corporate and financial growth of the company and also contribute to effective adaptation to the environment. Depending on the stage of development and situation, the company can be guided by a long-term strategic action plan organized according to various goals, which will aim to maximize profits, protect and strengthen them, create a different image, create better quality, renew attacks on the competitive market and more. This article analyzes the stages of strategy formation and implementation, the types of strategies, their strengths and weaknesses, especially successful strategies and their main principles based on the examples of successful and unsuccessful companies.

The sources discussed in the article provide argumentative information about the need for a strategy at all life stages of the company, successful companies in the market in the last decade have periodically updated their strategies and approaches, with the help of which they did not stop the growth process, on the contrary, they became a more integral part of the daily life of consumers with their products and services, for example: "Coca Cola", "General Motors", "Kodak" and others. These companies were able to maximize profits and gain an advantage over their competitors.

At the stage of analyzing the types of strategies, in the research part of business strategy and corporate strategy, it was determined that both of them have a significant impact on the profits of companies, the promotion of companies and the growth of profits are determined not only by their ability to adapt to the environment, develop products tailored to customers and the right branding, but also by the process of forming and caring for corporate culture. The article also discusses the results of a study carried out in Brazil, with interviews with stakeholders of individual enterprises and organizations, which aimed to determine the impact and effectiveness of the social strategy.

Key word: strategic management; competitive advantage; international business

მეგი სურმანიძე, დოქტორანტი, ბათუმის შოთა რუსთაველის უნივერსიტეტი

სტრატეგიული მენეჯმენტი თანამედროვე ბიზნესში და სტრატეგია როგორც კონკურენტული უპირატესობის მოპოვების საშუალება

აბსტრაქტი

საერთაშორისო ბიზნეს ინდუსტრიაში მცირე, საშუალო თუ მსხვილი კომპანიები, რომლებიც სწორად იწყებენ საქმიანობას და ოპერირებას ბაზარზე ხელმძღვანელობენ სტრატეგიებით, რომლებსაც ბიზნესის ზრდის პროცესში სასიცოცხლოდ დიდი მნიშვნელობა აქვს. სტრატეგიული მენეჯმენტი აქტიურად გამოიყენება საჯარო და კერძო სექტორში, კომპანიის სტრატეგიული გეგმა უნდა მოდიოდეს შესაბამისობაში კომპანიის მიზნებთან, რესურსებთან, მისიებთან. სტრატეგიული მენეჯმენტი და სწორად ორგანიზებული სტრატეგიული განვითარების გეგმა განაპირობებს კომპანიის კორპორაციული, ფინანსური ზრდის პროცესს ასევე ხელს უწყობს გარემოსთან ეფექტურ ადაპტაციას. იმისდა მიხედვით განვითარების რა ეტაპზე და მოცემულობაშია კომპანია შეიძლება იხელმძღვანელოს სხვადასხვა მიზნის შესაბამისად ორგანიზებული გრძელვადიანი სტრატეგიული სამოქმედო გეგმით, რომელიც მიზნად დაისახავს მოგების მაქსიმიზაციას, დაცვასა და გაძლიერებას, განსხვავებული იმიჯის ფორმირებას, უკეთესი ხარისხის შექმნას, განახლებულ შეტევებს კონკურენტულ ბაზარზე და სხვა. აღნიშნული სტატიის პირობებში გაანალიზებულია სტრატეგიის ფორმირებისა და განხორციელების ეტაპები, წარმატებული და წარუმატებელი კომპანიების მაგალითებზე არსებული სტრატეგიის ტიპები, მათი ძლიერი და სუსტი მხარეები, განსაკუთრებით წარმატებული სტრატეგიები და მათი ძირითადი პრინციპები.

სტატიაში განხილული წყაროები არგუმენტირებულად იძლევა ინფორმაციას კომპანიის ყველა სასიცოცხლო ეტაპზე სტრატეგიის არსებობის საჭიროებაზე, ბაზარზე ბოლო ათწლეულში წარმატებული კომპანიები პერიოდულად ანახლებდნენ სტრატეგიებს და მიდგომებს რისი დახმარებითაც არ შეუწყვეტიათ ზრდის პროცესი, პირიქით ისინი თავიანთი პროდუქტითა და მომსახურებით მომხმარებლების ყოველდღიურობის უფრო განუყოფელ ნაწილად იქცნენ, მაგ: „კოკა კოლა“, „ჯენერალ მოტორსი“, „კოდაკი“ და სხვა. ამ კომპანიებმა შეძლეს მოგების მაქსიმიზაცია და კონკურენტებთან შედარებით უპირატესობის მოპოვება.

სტრატეგიების სახეობების ანალიზის ეტაპზე ბიზნეს სტრატეგიისა და კორპორაციული სტრატეგიის კვლევის ნაწილში დადგინდა, რომ ორივე მათგანი მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს კომპანიების მოგებაზე, კომპანიების პოპულარიზაციასა და მოგების ზრდას განაპირობებს არამხოლოდ მათი გარემოსთან ადაპტაციის უნარი,

მომხმარებლებზე მორგებული პროდუქციის შემუშავება და სწორი ბრენდინგი, არამედ კორპორაციული კულტურის ფორმირების და მასზე ზრუნვის პროცესიც. სტატიაში ასევე განხილულია ბრაზილიაში განხორციელებული კვლევის შედეგები, ცალკეული საწარმოებისა და ორგანიზაციების მეწილეებთან განხორციელებული ინტერვიუებით, რომელიც მიზნად ისახავდა სოციალური სტრატეგიის გავლენისა და ეფექტურობის განსაზღვრას.

საკვანძო სიტყვები: სტრატეგიული მენეჯმენტი; კონკურენტული უპირატესობა; საერთაშორისო ბიზნესი

Tamar Gamsakhurdia, Professor, Grigol Robakidze University

Leveraging Fintech Solutions to Navigate Cash Flow Management Peculiarities in SMEs in Georgia

Abstract

For small and medium-sized businesses (SMBs), cash flow is considered a key factor in ensuring stability and solvency of operations in a dynamically changing economy. It is obvious that the dynamic landscape of SMEs in Georgia presents distinct challenges in cash flow management. This article explores the potential of Financial Technology (Fintech) solutions to address the unique cash flow intricacies faced by these companies. Fintech has become a transformative force in the financial sector, offering different new tools and platforms that can potentially build up the efficiency and sustainability of cash flow management.

Based on qualitative interviews and quantitative data analysis, the paper examines how Fintech can optimize cash flow forecasting, invoice management, payment processing and liquidity provision in the context of Georgian SMEs. The findings underscore the potential benefits of integrating Fintech solutions into SMEs' cash flow strategies, including improved real-time visibility into financial transactions, reduction of payment friction, and increased accessibility to credit. However, the study also acknowledges potential challenges, such as technological adoption barriers and data security concerns, which must be navigated to fully harness the advantages of Fintech innovations.

Thus, it can be noted that Fintech can play an important role in mitigating cash flow management challenges specific to SMEs in Georgia. By leveraging the capabilities of Fintech platforms, SMEs can achieve more efficient financial solutions, liquidity management and overall business resilience in the face of cash flow fluctuations. This study contributes valuable insights

into the transformative potential of Fintech in the current discourse in the field of SME financial management, laying the groundwork for further research and practical implementation.

Keywords: Fintech, cash flow management, invoice management, financial transactions, payment optimization, technological adoption SMEs, Georgia.

თამარ გამსახურდია, გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის პროფესორი

Fintech გადაწყვეტილებების გამოყენება საქართველოში მცირე და საშუალო ბიზნესში ფულადი სახსრების ნაკადების მართვის თავისებურებების გასამკლავებლად

აბსტრაქტი

მცირე და საშუალო ბიზნესისთვის (SMBs), ფულადი სახსრების ნაკადი განიხილება დინამიურად ცვალებად ეკონომიკაში ოპერაციების სტაბილურობისა და გადახდისუნარიანობის უზრუნველსაყოფად. ამკარაა, რომ საქართველოში მცირე და საშუალო ბიზნესის დინამიური ლანდშაფტი ფულადი ნაკადების მართვის მკაფიო გამოწვევებს წარმოადგენს. ეს სტატია იკვლევს ფინანსური ტექნოლოგიების (Fintech) გადაწყვეტილებების პოტენციალს ამ კომპანიების წინაშე არსებული ფულადი სახსრების ნაკადების უნიკალური სირთულეების გადასაჭრელად. Fintech გახდა ტრანსფორმაციული ძალა ფინანსურ სექტორში, სთავაზობს სხვადასხვა ახალ ინსტრუმენტებს და პლატფორმებს, რომლებსაც შეუძლიათ პოტენციურად გაზარდონ ფულადი სახსრების ნაკადების მართვის ეფექტურობა და მდგრადობა.

თვისებრივი ინტერვიუებისა და მონაცემთა რაოდენობრივი ანალიზის საფუძველზე, ნაშრომი განიხილავს, თუ როგორ შეუძლია Fintech-ის ოპტიმიზაცია ფულადი ნაკადების პროგნოზირება, ინვოისების მართვა, გადახდის დამუშავება და ლიკვიდურობის უზრუნველყოფა საქართველოს მცირე და საშუალო ბიზნესის კონტექსტში. დასკვნები ხაზს უსვამს Fintech გადაწყვეტილებების ინტეგრაციის პოტენციურ სარგებელს მცირე და საშუალო ბიზნესის ფულადი სახსრების ნაკადების სტრატეგიებში, მათ შორის ფინანსური ტრანზაქციების რეალურ დროში ხილვადობის გაუმჯობესება, გადახდის შეფერხების შემცირება და კრედიტზე ხელმისაწვდომობის გაზრდა. თუმცა, კვლევა ასევე აღიარებს პოტენციურ გამოწვევებს, როგორცაა ტექნოლოგიური ადაპტაციის ბარიერები და მონაცემთა უსაფრთხოების საკითხები, რომლებიც უნდა იქნას გამოყენებული Fintech-ის ინოვაციების უპირატესობების სრულად გამოსაყენებლად.

ამრიგად, შეიძლება აღინიშნოს, რომ ფინტექს შეუძლია მნიშვნელოვანი როლი შეასრულოს საქართველოში მცირე და საშუალო ბიზნესისთვის სპეციფიკური ფულადი სახსრების ნაკადების მართვის გამოწვევების შერბილებაში. Fintech პლატფორმების შესაძლებლობების გამოყენებით, მცირე და საშუალო საწარმოებს შეუძლიათ მიაღწიონ უფრო ეფექტურ ფინანსურ გადაწყვეტილებებს, ლიკვიდურობის მართვას და ბიზნესის მთლიან მდგრადობას ფულადი სახსრების ნაკადების რყევების ფონზე. ეს კვლევა ხელს უწყობს Fintech-ის ტრანსფორმაციულ პოტენციალს მცირე და საშუალო ბიზნესის ფინანსური მენეჯმენტის სფეროში მიმდინარე დისკურსში, რაც საფუძველს უყრის შემდგომ კვლევებს და პრაქტიკულ განხორციელებას.

საკვანძო სიტყვები: ფინტექი, ფულადი სახსრების მართვა, ინვოისის მართვა, ფინანსური ტრანზაქციები, გადახდის ოპტიმიზაცია, ტექნოლოგიების დანერგვა მცირე და საშუალო ბიზნესში, საქართველო

Tinatini Zhorzholiani, Associate Professor, Grigol Robakidze University.

New challenges after the banking crisis and Georgia

Abstract

The article examines the repercussions and emerging obstacles following a banking crisis, and delves into the multifaceted impact of the crisis on the financial sector, economy, and society, while identifying the novel challenges confronting the world. Through a thorough analysis of the events leading up to the banking crisis and its consequences, the study sheds light on the vulnerabilities and weaknesses presents within the financial system. In addition to assessing the immediate aftermath of the crisis, the article addresses the new challenges emerging in the post-crisis era. By employing research methods, such as: a) data collection and analysis, b) conducting review of academic literature, research papers, reports, and articles related to banking crises, financial sector vulnerabilities, economic impacts, and post-crisis challenges, c) depth case studies of specific banking institutions affected by the crisis to understand the underlying causes, risk management practices, and regulatory oversight - the article provide analysis of the new challenges faced by Georgia after the global banking crisis. Addressing the new challenges after the banking crisis requires a comprehensive approach that encompasses financial reforms, risk

management enhancements, and social support mechanisms. By learning from global experiences, Georgia can pave the way for a sustainable and prosperous future.

Keywords: Banking Crisis; Financial Sector; Economic impact; Social implications.

თინათინ ჟორჯოლიანი, გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორი.

ახალი გამოწვევები საბანკო კრიზისის შემდეგ და საქართველო

აბსტრაქტი

სტატია განიხილავს საბანკო კრიზისის შედეგებს და წარმოშობილ დაბრკოლებებს და იკვლევს კრიზისის მრავალმხრივ ზემოქმედებას ფინანსურ სექტორზე, ეკონომიკასა და საზოგადოებაზე, ამასთან ერთად განსაზღვრავს ახალ გამოწვევებს, რომლებიც მსოფლიოს წინაშე დგას. საბანკო კრიზისამდე მიმავალი მოვლენებისა და მისი შედეგების საფუძვლიანი ანალიზით, კვლევა ნათელს ჰფენს ფინანსურ სისტემაში არსებულ მოწყვლადობასა და სისუსტეებს. გარდა კრიზისის უშუალო შედეგების შეფასებისა, სტატია ეხება პოსტკრიზისულ ეპოქაში წარმოქმნილ ახალ გამოწვევებს. კვლევის მეთოდების გამოყენებით, როგორცაა: ა) მონაცემთა შეგროვება და ანალიზი, ბ) საბანკო კრიზისებთან, ფინანსური სექტორის მოწყვლადობასთან, ეკონომიკურ ზემოქმედებასთან და პოსტკრიზისულ გამოწვევებთან დაკავშირებული აკადემიური ლიტერატურის, კვლევითი ნაშრომების, ანგარიშებისა და სტატიების მიმოხილვა, გ) კრიზისის შედეგად დაზარალებული კონკრეტული საბანკო ინსტიტუტების სიღრმისეული შემთხვევის შესწავლა გამომწვევი მიზეზების, რისკის მართვის პრაქტიკისა და მარეგულირებელი ზედამხედველობის გასაგებად - სტატიაში მოცემულია გლობალური საბანკო კრიზისის შემდეგ საქართველოს წინაშე არსებული ახალი გამოწვევების ანალიზი. საბანკო კრიზისის შემდეგ ახალი გამოწვევების მოგვარება მოითხოვს ყოვლისმომცველ მიდგომას, რომელიც მოიცავს ფინანსურ რეფორმებს, რისკების მართვის გაუმჯობესებას და სოციალური მხარდაჭერის მექანიზმებს. გლობალური გამოცდილებიდან სწავლით, საქართველოს შეუძლია გზა გახსნას მდგრადი და აყვავებული მომავლისკენ.

Key words: Banking Crisis; Financial Sector; Economic impact; Social implications.

Competing Contractual and Tort Claims in Medical Disputes

Abstract

With the development of the health care field, disputes related to damage caused by medical services are becoming more and more relevant.

If a person is harmed as a result of medical services, the Civil Code of Georgia imposes tort liability and Article 1007 states that during treatment in a medical institution (result of a surgical operation or incorrect diagnosis, etc.) the damage caused to a person's health is compensated on general grounds.

In addition, since medical services are received/provided on the basis of a contractual relationship (except for rare exceptional cases), disputes related to medical services as a result of non-performance of contractual obligations can be settled on the basis of contractual norms.

Thus, in disputes related to damage caused by medical services, there is a competition of claim bases.

In relation to the mentioned issue, there is no unambiguously established position whether contractual or tort norms should be used in medical disputes or based on what criteria the competition of the grounds of the mentioned demand can be separated, which indicates the relevance of the work.

Because of this, the aim of the paper is to determine the issue of competition between contractual and non-contractual liability in medical disputes and the possibility of their separation.

Key words: medical disputes; damage; claims.

ილნარი ხარანაული, დოქტორანტი, კავკასიის უნივერსიტეტი

სახელშეკრულებო და დელიქტურ მოთხოვნის საფუძველთა კონკურენცია სამედიცინო დავებში

აბსტრაქტი

ჯანდაცვის სფეროს განვითარებასთან ერთად სულ უფრო აქტუალური ხდება სამედიცინო მომსახურებით მიყენებულ ზიანთან დაკავშირებული დავები.

სამედიცინო მომსახურების შედეგად თუ პირს ადგება ზიანი საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი აწესებს დელიქტურ პასუხისმგებლობას და 1007-ე მუხლით ადგენს, რომ სამედიცინო დაწესებულებაში მკურნალობისას (ქირურგიული ოპერაციის ან არასწორი დიაგნოზით დამდგარი შედეგი და სხვა) პირის ჯანმრთელობისათვის მიყენებული ზიანი ანაზღაურდება საერთო საფუძვლებით.

ამასთან, ვინაიდან სამედიცინო მომსახურების მიღება/გაწევა ხდება სახელშეკრულებო ურთიერთობის საფუძველზე (გარდა იშვიათი გამონაკლისი შემთხვევებისა) სამედიცინო მომსახურების, როგორც სახელშეკრულებო ვალდებულების არაჯეროვანი შესრულების შედეგად მიყენებულ ზიანთან დაკავშირებული დავები შეიძლება მოწესრიგდეს სახელშეკრულებო ნორმების საფუძველზეც.

ამდენად, სამედიცინო მომსახურებით მიყენებული ზიანთან დაკავშირებულ დავებში, სახეზეა მოთხოვნის საფუძველთა კონკურენცია.

აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით, ერთმნიშვნელოვნად არ არის ჩამოყალიბებული პოზიცია სამედიცინო დავებში გამოყენებული უნდა იქნას სახელშეკრულებო თუ დელიქტური ნორმები ან რა კრიტერიუმებზე დაყრდნობით შეიძლება მოხდეს აღნიშნულ მოთხოვნის საფუძველთა კონკურენციის გამიჯვნა, რაც ნაშრომის აქტუალობაზე მიუთითებს.

აღნიშნულის გამო ნაშრომის მიზანია დაადგინოს სამედიცინო დავებში სახელშეკრულებო და არასახელშეკრულებო პასუხისმგებლობის კონკურენციის საკითხი და მათი გამიჯვნის შესაძლებლობა.

საკვანძო სიტყვები: სამედიცინო დავები; ზიანი; საჩივარი.

Ketevan Vezirishvili-Nozadze, Technical University of Georgia

Elena Pantskhava, Technical University of Georgia

Utilization of alternative, renewable resources - a way to integrate Georgia with European energy systems

Abstract

According to the Association Agreement signed between the European Union and Georgia, our country became a member of the European Energy Union. Along with the adoption of a deep and comprehensive free trade space, this document laid the foundation for the long-term, political and economic integration process of Georgia with the European Union and brought the country closer to the European family, and the "Black Sea Submarine Cable Project", which is considered a mega project of the 21st century, brought our country between Europe and Asia. It gave the function of a connecting bridge and opened the way to become an energy hub. The Russia-Ukraine war has put Europe in front of the most difficult challenges - it is trying to replace its dependence on cheap Russian gas with energy obtained from alternative sources, the European market has opened for us, and Europe is ready to receive "green energy" from Georgia and Azerbaijan and thus absorb the energy shock received from Russia.

The purpose of our research is to determine in advance what economic benefits Georgia will receive, and we will be able to export the energy of renewable resources of our country, if we remain only a transit corridor, which is also very attractive, but bringing less economic dividends. The presented work presents the current challenges of the energy sector of our country and discusses the prospects of power plants working on renewable energy in terms of energy security and energy independence of Georgia. While working on the article, we also assessed the potential of our country's renewable resources, their target indicators and characteristics. Based on the researched information, we developed conclusions and recommendations.

keywords: Alternative, renewable resources, European energy system, Black Sea submarine cable, "green energy", energy hub.

ქეთევან ვეზირიშვილი-ნოზაძე, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი
ელენა ფანცხავა, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი

**ალტერნატიული, განახლებადი რესურსების გამოყენება - გზა საქართველოს
ინტეგრაციის ევროპულ ენერგეტიკულ სისტემებთან**

აბსტრაქტი

ევროკავშირსა და საქართველოს შორის ხელმოწერილი ასოცირების ხელშეკრულების მიხედვით, ჩვენი ქვეყანა გახდა ევროპის ენერგეტიკული კავშირის წევრი. ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის მიღებასთან ერთად, ამ დოკუმენტმა საფუძველი ჩაუყარა საქართველოს ევროკავშირთან გრძელვადიან, პოლიტიკურ და ეკონომიკურ ინტეგრაციის პროცესს და დაახლოვა ქვეყანა ევროპულ ოჯახთან და „შავ ზღვასთან“. Submarine Cable Project-მა, რომელიც 21-ე საუკუნის მეტა პროექტად ითვლება, ჩვენი ქვეყანა ევროპასა და აზიას შორის მოიყვანა. მან მისცა დამაკავშირებელი ხიდის ფუნქცია და გზა გაუხსნა ენერგეტიკულ კერად. რუსეთ-უკრაინის ომმა ევროპა ურთულესი გამოწვევების წინაშე დააყენა - იაფფასიან რუსულ გაზზე დამოკიდებულების შეცვლას ალტერნატიული წყაროებიდან მოპოვებული ენერჯით ცდილობს, ევროპული ბაზარი გაიხსნა ჩვენთვის და ევროპა მზადაა მიიღოს "მწვანე ენერჯია" საქართველოდან და აზერბაიჯანიდან და ამით გადაფაროს რუსეთიდან მიღებული ენერგეტიკული შოკი.

ჩვენი კვლევის მიზანია წინასწარ განვსაზღვროთ, რა ეკონომიკურ სარგებელს მიიღებს საქართველო და ჩვენ შევძლებთ ჩვენი ქვეყნის განახლებადი რესურსების ენერჯის ექსპორტს, თუ დავრჩებით მხოლოდ სატრანზიტო დერეფნად, რომელიც ასევე ძალიან მიმზიდველია, მაგრამ ნაკლები შემოსავალი მოაქვს. ნაშრომში წარმოდგენილია ჩვენი ქვეყნის ენერგეტიკული სექტორის მიმდინარე გამოწვევები და განხილულია განახლებადი ენერჯიაზე მომუშავე ელექტროსადგურების პერსპექტივები საქართველოს ენერგეტიკული უსაფრთხოებისა და ენერგეტიკული დამოუკიდებლობის თვალსაზრისით. სტატიაზე მუშაობისას ჩვენ ასევე შევაფასეთ ჩვენი ქვეყნის განახლებადი რესურსების პოტენციალი, მათი მიზნობრივი მაჩვენებლები და მახასიათებლები. გამოკვლეული ინფორმაციის საფუძველზე შევიმუშავეთ დასკვნები და რეკომენდაციები.

საკვანძო სიტყვები: ალტერნატივა, განახლებადი რესურსები, ევროპის ენერგეტიკული სისტემა, შავი ზღვის წყალქვეშა კაბელი, „მწვანე ენერჯია“, ენერგეტიკული ჰაბი.

Lela Mikeladze, leading teacher of the Georgian-American School of Progress elementary classes in Batumi

Sustainable development goals and objectives

Abstract

Sustainable development is a set of 17 goals and 169 indicators that all UN member states agree to in order to achieve a better and more sustainable future. Implementation of the United Nations Sustainable Development Goals worldwide began in 2016. Georgia is among the states that expressed readiness at the national level in 2015 and continues to work in this direction. There are consequences in nature and the world must come together to address climate change.

In order to achieve the goals of sustainable development, it is necessary to place children at the center of the state's strategy and action plan.

I am a member of the International Global Friendship Club. Quality education is a necessary prerequisite for sustainable development.

In international conferences, in the name of school progress, primary school students made presentations "Quality education" 17.11.2022, "Informal learning approaches in a formal environment" 18.11.2022, "Project teaching" 20.12.2022, "Role of school activities in student development" 26.12 .2022, "Georgian New Year traditions - Chichilak", "Role of student involvement in school clubs" 28.01.2023.

Students are also actively involved in the preparation of electronic resources. Students know the purpose of second-hand items. Together we create interesting learning subjects and share them with others. In the learning environment, we create three-dimensional dioramas from second-hand items and scraps, in which episodes from the studied material are presented. Students learn to work together, cooperate and share impressions with each other. Higher thinking skills are developed.

Key words: sustainable development; pupils; learning subject.

ლელა მიქელაძე, ბათუმის ქართულ-ამერიკული სკოლა პროგრესის დაწყებითი კლასების წამყვანი მასწავლებელი

მდგრადი განვითარების მიზნები და ამოცანები

აბსტრაქტი

მდგრადი განვითარება 17 მიზნისა და 169 ინდიკატორის ნაკრებია, რომლებზეც თანხმდება გაეროს ყველა წევრი ქვეყანა უკეთესი და უფრო მდგრადი მომავლის მისაღწევად. გაეროს მდგრადი განვითარების მიზნების განხორციელება მთელს მსოფლიოში 2016 წელს დაიწყო. საქართველო იმ სახელმწიფოთა რიგშია, რომელმაც 2015 წელს გამოთქვა მზადყოფნა ეროვნულ დონეზე და დღემდე ამ მიმართულებით აგრძელებს მუშაობას. ბუნებაში არსებობს შედეგები და მსოფლიო უნდა გაერთიანდეს კლიმატის ცვლილების მოსაგვარებლად.

მდგრადი განვითარების მიზნების მისაღწევად აუცილებელია, ბავშვებს ცენტრალური ადგილი ეკავოთ სახელმწიფოს სტრატეგიასა და სამოქმედო გეგმაში. ვარ საერთაშორისო გლობალური მეგობრობის კლუბის წევრი. ხარისხიანი განათლება არის მდგრადი განვითარების აუცილებელი წინაპირობა.

საერთაშორისო კონფერენციებში სკოლა პროგრესის სახელით, დაწყებითი კლასის მოსწავლეებმა წარმოადგინეს პრეზენტაციები „ხარისხიანი განათლება“ 17.11.2022, „არაფორმალური სწავლების მიდგომები ფორმალურ გარემოში“ 18.11.2022, „პროექტული სწავლება“ 20.12.2022, „სასკოლო აქტივობების როლი მოსწავლის განვითარებაში“ 26.12.2022, „ქართული საახალწლო ტრადიციები - ჩიჩილაკი“, „სკოლის კლუბებში მოსწავლეთა ჩართულობის როლი“ 28.01.2023.

ელექტრონული რესურსების მომზადებაში მოსწავლეებიც აქტიურად არიან ჩართული. მოსწავლეებმა იციან მეორადი ნივთების დანიშნულება. ჩვენ ერთად ვქმნით საინტერესო სასწავლო საგნებს და ვუზიარებთ სხვებსაც. სასწავლო გარემოში მეორადი ნივთებისგან და ნარჩენებისგან ვქმნით სამგანზომილებიან დიორამებს, რომელშიც გადმოცემულია შესწავლილი მასალიდან ეპიზოდები. მოსწავლეები სწავლობენ ერთად მუშაობას, თანამშრომლობენ და ერთმანეთს უზიარებენ შთაბეჭდილებებს. უვითარდებათ მაღალი სააზროვნო უნარები.

საკვანძო სიტყვები: მდგრადი განვითარება; მოსწავლეები; სასწავლო კურსი.

Natia Tsiklauri, Academic Doctor of Economics, Belgrade, Serbia

Dr. Mohammed Shafiuddin, Assistant Professor, Oman College of Management and Technology

World economic crisis and global challenges

Abstract

The global crisis caused by the Covid-19 pandemic has caused significant damage to the country's economy and virtually all aspects of public life. To overcome this, a stable macroeconomic framework has to be provided, within which the government will ensure: improvement of fiscal discipline, gradual reduction of public debt, price stability, independence of monetary policy, gradual reduction of the budget deficit. In overcoming the economic crisis, special importance is attached to the optimization of the tax mechanism, the establishment of a rational ratio between the fiscal and stimulating functions of taxes.

Key words: economic crisis; Covid-19; macroeconomic policy

ნათია წიკლაური, ეკონომიკის დოქტორი, ბელგრადი, სერბეთი
მოჰამედ შაფიუდინი, ასისტენტ-პროფესორი, ომანის მენეჯმენტისა და ტექნოლოგიის
კოლეჯი

მსოფლიო ეკონომიკური კრიზისი და გლობალური გამოწვევები

აბსტრაქტი

მიმდინარე Covid-19-ის პანდემიით გამოწვეულმა გლობალურმა კრიზისმა მნიშვნელოვანი ზიანი მიაყენა ქვეყნის ეკონომიკას და საზოგადოებრივი ცხოვრების პრაქტიკულად ყველა ასპექტს. აღნიშნულის მისაღწევად უზრუნველყოფილი იქნება სტაბილური მაკროეკონომიკური ჩარჩო, რომლის ფარგლებშიც მთავრობა უზრუნველყოფს: ფისკალური დისციპლინის გაუმჯობესებას, სახელმწიფო ვალის ეტაპობრივ შემცირებას, ფასების სტაბილურობას, მონეტარული პოლიტიკის დამოუკიდებლობას, ბიუჯეტის დეფიციტის ეტაპობრივ შემცირებას. ეკონომიკური კრიზისის დაძლევაში განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება საგადასახადო მექანიზმის ოპტიმიზაციას, რაციონალური თანაფარდობის ჩამოყალიბებას გადასახადების ფისკალურ და მასტიმულირებელ ფუნქციებს შორის.

საკვანძო სიტყვები: ეკონომიკური კრიზისი; კოვიდ 19; მაკროეკონომიკური პოლიტიკა.

Nestan Gambashidze, Doctor of Philology

Important accents of liberal ideology and the beginning of the issue of women's emancipation

Abstract

In the second half of the nineteenth century, the history of Georgian social life and thinking has taken a great shift, the new political situation has changed the public thinking. From the nineties of the nineteenth century, the generation that emerged in the arena of Georgian nationality wanted the traditional values of Georgia to be honored in the ranks of other European countries. In Europe, this century begins with a new ideology "liberalism". Liberalism has emerged in England in 1812 and opposed the traditional monarchical system. Liberal thinking is based on three basic values: 1) All opinions have the same claim of existence, 2) Private property derived from human freedom, 3) Defend without infringe the dignity. The article studies important issues of women's emancipation and examines various practices of it.

Key words: liberalism; emancipation; traditions.

ნესტან ღამბაშიძე, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი

ლიბერალური იდეოლოგიის მნიშვნელოვანი აქცენტები და ქალთა ემანსიპაციის დასაწყისი

აბსტრაქტი

მეცხრამეტე საუკუნის მეორე ნახევარში ქართული სოციალური ცხოვრებისა და აზროვნების ისტორიამ დიდი ძვრა განიცადა, ახალმა პოლიტიკურმა ვითარებამ შეცვალა საზოგადოებრივი აზროვნება. მეცხრამეტე საუკუნის ოთხმოცდაათიანი წლებიდან ასპარეზზე გამოსულ თაობას სურდა, რომ საქართველოს ტრადიციული ღირებულებები ევროპის სხვა ქვეყნების მსგავსად წამოწეული ყოფილიყო. ევროპაში ეს საუკუნე იწყება ახალი იდეოლოგიით „ლიბერალიზმით“. ლიბერალიზმი გაჩნდა ინგლისში 1812 წელს და დაუპირისპირდა ტრადიციულ მონარქიულ სისტემას. ლიბერალური აზროვნება ემყარება სამ ძირითად ღირებულებას: 1) ყველა მოსაზრებას აქვს არსებობის ერთნაირი პრეტენზია, 2) ადამიანის თავისუფლებიდან გამომდინარეობს კერძო საკუთრება, 3) ადამიანი უნდა დავიცვათ ღირსების შელახვისგან. სტატია შეისწავლის ქალთა ემანსიპაციის მნიშვნელოვან საკითხებს და განიხილავს მის სხვადასხვა პრაქტიკას.

საკვანძო სიტყვები: ლიბერალიზმი; ემანსიპაცია; ტრადიციები.